

Nemzeti Társalkodó

Augustus 26dik napján 1834.

Politikai Utopismus.

(végzet)

Egészen véve a' dolgot: a' mit szoktunk mondani, az individualis boldogságról, azt mondhatjuk a' közönségesről is. — Nem boldog még az ember, ha mindent bír is, a' mi speculativus módon, a' boldogság ideájának egész körét kicsinálhatja. — Csak akkora mértékben boldog ő, a' mennyiben magát boldognak hiszi, vagy pedig ha nem kíván boldogabb lenni, mint a' mennyire boldog. — Nem boldogtalan az ember, ha többire meg van is fosztatva azon jóktól, melyek a' boldogságnak theoretika ideájára tartoznak. — Csak annyiban boldogtalan az ember, a' mennyiben hiszi, hogy boldogtalan, vagy pedig olyan jókat kíván, melyekről semmi hihetősége nem lehet; hogy valaha hozzájök juthasson.

Eppen ezen a' módon, egy nép, egy individuum, csak annyiban szabad, mennyiben magát szabadnak hiszi, és nem kíván szabadabb lenni, mint a' mennyiben sza-

bad, et vice versa. — Oh! mely sok cselédek, alattvalók, jobbágyok, sőt sok sklávok is szabadabbak, mint az ők uraik! mely sok képzelt boldogtalanok valódiképpen boldogabbak, vagy legalább kevésbé boldogtalanok, mint azok, a' kikre ők irigykednek, és a' kiket ők ok nélkül magoknál boldogabbnak gondolnak.

Itt e' földön semmi sincs tökéletes, 's nem is lehet, nem is szükség, hogy legyen. Minden állapotnak vagynak tulajdon terhei, nyomoruságai, kénszerítései. Egy sincs azoktól felmentve. És a' mely minden mai forró kívánságainak teljesedését már holnap elérné is: még sem szünnék-meg újabb újabb ohajtások által sürgettetve, 's a' megnyert jóból unalmat kapva, tovább-is hasonló boldogtalan lenni.

A' legfőbb Valóság, a' maga bölcsesség és jósága szerint, az emberi életet jóból, és roszból, jollételből, és jajból, haszonból és kárból, kellemetes és kellemetlen érzésekből elegyítette, valaminthogy az esztendő részeit cserélődni, 's a' nap után az éjszákát következni engedi. Az erkölcsiekben úgy áll a' dolog, mint a' természetiekben. — A' bölcs az életnek nyomoruságait úgy nézi, mint a' fűszert: mint az ürmöt, melyet a' maga borába elegyített. — A' gyönyörűség és kedvetlenség az életnek alkali ja és erkölcsi a c i d u m a.

Mely szerint e' három eseteket kell itt fontolóra venni, ű. m. midőn az a c i d u m

annyira erőt véssen az alkalin, hogy azt egészen elnyeli — midőn a' szenvedések az örömek felett annyira uralkodnak, hogy ezeket egészen megfojtják, és midőn egy népnek szabadsága a' legkorlátlanabb despotismustól elnyomattatik. Az első esetben az állat meghal, a' másodikban az ember valósággal boldogtalan; és annak maradna, ha egy bölcs és jóltévő gondviselésbeni bizodalom nem lelkesítené, a' harmadikban a' constitutio halálos küszködésben van helyheztetve. De mind a' három esetekben egy viseltes, és kopott maschina van az ember előtt; mely iránt nem lehet többé szó a' reparationról; hanem el kell vetni, 's arra kell határozódni, hogy az egy más által pótoltsassék.

De ez az eset a' világon a' legritkábbak közé tartozik: és ezt mind addig el kell távoztatni; valameddig csak lehet. — Az igaz, hogy az állatnak rendeltetése az, hogy meghaljon, de egy nép constitutiojának ez nem rendeltetése. — Igaz ugyan, hogy megvénül ez is éppen úgy, és megromlik a' vénülés által; de az ő tartósságának nincsen úgy, mint az ember életének, egy meghatározott cél kitétetve. És ha volna is egyedül az Isten, vagy a' gondviselés tartja magának ezen célnak meghatározását. Jaj annak, a' ki azt siettetni akarná. Nagyobb gonosz tett volna ez, mint egy individuum élete, és tartóssága céljának siettetése. Vala-

mint nem szabad egy betegeskedő vagy szilárd individuumot megölni: így nem lehet szabad egy meghibázott, megfogyatkozott 's meghanyatlott constitutiót fenekestől megforgatva semmivé tenni. — Minden gyilkosságok, és minden lehető maga megölések között a' legfeketébb és legbüntethetőbb a' maga tulajdon, vagy a' más constitutiójának felforgatása. Ennél gonoszabbul nem lehet a' gondviselés jussaiba belé gázolni.

Egy keresztény soha sem felejtí-el, hogy az Isten rendelte a' királyokat, és hogy a' fejedelmek az ő igazságának kiszólgáltatói.

Egy keresztény soha sem felejtí-el, hogy nem érdemes dolog, egy jó uralkodónak engedelmeskedni, mert még a' keménynek 's nem jónak-is engedelmeskedni kell, mint a' jónak és szelidnek.

Egy keresztény nem felejtí-el, hogy a' fejedelmeknek szíve az Isten kezében van, és hajtogatja azt, mint egy forrást.

Egy keresztény soha nem felejtí-el, hogy néki nem szabad rosszat cselekedni azért, hogy abból jó következhetik; mert ha szintén szembetűnő volna is az a' jó, melynek az ő vélekedése szerint a' constitutio változásából, származni kellene: ez csak olyan változtatás lenne, a' mely nem másképpen, hanem a' legnagyobb politikai Convulsiók, az az: a' legkimaradhatatlanabb gonoszok által mehetne véghez.

Végezetre nem felejtí-el a' keresztény, hogy a' nemzetek sorsának igazgatása még

közvetetlenebbül van az Isten kezeiben, mint az individuumok sorsa, és hogy valamint az Isten egy individuumot nem másképpen, hanem szenvedések által tisztitt, és tökéletesít: így előttünk átláthatatlan végzésiben lehet az is, hogy egy nemzetet, egy statust, egy népet, hasonlólag szenvedések által tisztittson és jobbittson. — Ki mérészel az úrnak útában állani, és ezt mondani: Mit cselekszel? —

Különösön pedig el nem felejtí a' keresztény, hogy a' tökéletességnek minden ideája a' legheterogenéább idea e' világ alkottatásával egybe hasonlittatva. Senkinek sem kell tehát inkább, mint néki, a' politikai Utopismus ezen szomorú idéáitól, magát eltávozva tartani, a' melyek annyi fejeket minden haszon nélkül megzavarnak, az után szédelgökké tésznek, 's végre egy veszett örvénybe buktatnak. — Nem ebben a' világban remélli és várja a' keresztény a' tökéletességet, tudja ő, hol kell azt vární, és oda intéződnék minden ő kívánságai és vonzódásai. — Addig mig a' lenne, oly kevésé elegyitti magát minden világi dolgokba, a' mennyire lehetséges; ha pedig akarátja ellen azokba kell elegyedni: ki fejtí magát valami mód által, mely csak oda menyenki, hogy a' világ dolgait menni engedi úgy, a' mint mennek, a' nélkül hogy azokat vagy dicsérné, vagy gyalázná: így szól ő leggyakrabban: adjátok-meg a' császárnak a' mi a' császáré 'sat.

A' leggonoszabb esetben is a' maga megtartoztatását azon gradusig viszi, hogy a' maga elvei miatt magát üldöztetni is megengedi, és ama gondolattal vigasztalja magát, hogy nem volna senkinek ez a' hatalma rajta, ha onnan felyülről nem adattatott volna az, azoknak, a' kik azt kevés pillantatokig gyakorolják, 's azzal, a' magok tulajdon veszedelmekre ő ellene vissza élnek.

Meg emlékezik ő arról is, hogy nem az ő dolga, egyenessé tenni azt, a' mi horgas, fejérré azt, a' mi fekete, 's következésképpen reá emlékezteti magát arra is, hogy szükséges botránkozásoknak lenni, csak hogy jaj azon embernek, a' ki által a' botránkozás történik. =

Ha pedig valami rendelés által, tagadhatatlanul érdemesnek kimutattatva, 's kijegyeztetve, arra hivattnék, hogy a' társaság közügyében, és dolgaiban, mint demagogus, aristocrata, minister, delegatus, képviselő, vagy akármi, munkás tehetségeit kimutassa: oh! milyen könnyü ekkor néki, mint kereszténynek, az ő kötelességei pályáját, melyet szem előtt tartson, maga magának kiszabni, és kitűzni. — Ő el nem tévelyedhetik: az ő útja tisztán ki van mérve: az ő szívébe van írva a' törvény, hogy másokra nézve éppen azt cselekedje, a' mit akar, hogy mások reá nézve cselekedjenek. Ezen mondás is bé van nyomva az ő lelki-be, hogy másokat ne ítélyen, hogy ő is ne ítéltesék. Ezen elvek közül az első azt su-

galja néki, hogy mindent változtasson-meg, a' mi az ő vélekedése szerént, jobbra változódhatik. — A' második pedig vissza tartóztatja őtet azon ösvényről, mely kültetszés szerént oly szép; valósággal pedig oly vakító, minthogy vissza tartóztathatatlan sebességgel irtoztató örvénybe buktat. — Megtanulta ő, hogy a' maga tulajdon béléatásaiba is elég bizodalmot ne vessen, és sem az embereket, sem a' világi dolgokat, mindgyárt az első tekintetre, ne dicsérje, ne kárhoztassa.

Minden eléfordulható esetekben, a' káros újításokra vivő minden csábítások ellen, egy általhathatatlan paissal — a' virtusok között a' legelsővel — az emberiséggel van ő felczimerezve. — Minden Utopis musnak kútfeje a' kevélység. — Minden szeretné a' világot a' maga ábrándozásai szerént, újjáformálni. — Minden azt gondolja, hogy az ő rémséges gondolatai, és találmányjai legjobbak. Ez a' kevélység annyival veszedelmesebb, hogy töbnyire a' köz jó iránt lobbant ohajtásnak csalfa álorczája alá rejti magát, és az embert arra ingerli, hogy a' maga ábrándozásait minden lehets eszközkel, (gyakran a' leggonoszabbakkal) egy másodiktól vagy harmadiktól származható hasznosabb befolyásu akarátanak vagy vélekedésnek kizárásával, végre hajtsa. — Csak a' legalázatosabb úrnak tanítványja van távol az ilyen érzelményektől és indulatóktól, melyek a' mi napjainkban. oly közönségesek lettek,

és a' melyektől oly sok zavarokat látunk okoztatva lenni.

Az emberi léleknek és szívnek minden tévejedései között egy sincs, mely a' maga elveiben hamissabb, céljaiban veszedelmesebb, és a' kereszténységgel minden tekintetben öszve illethetetlenebb volna, mint a' politikai utopismus. — Ez egy szép színű, de hammuval teljes gyümölcs, mely a' mostani divatú filozofia fájának egy fattyu sarjadzásán szokott teremni.

Koronka József.

Kivonatok egy angol útnak az 1830 és 1831dik esztendőkre Muszkaországba tett útazása leírásából.

(Narrative of a visit to the courts of Russia and Sweden in the years 1830 and 1831 by Captain C. Colville Frankland, R. N. in two volumes. London. 1832.)

Helsingfors várassa egy példája a' despotai hatalom hasznainak, ha az felvilágosodott despota által gyakoroltatik. A' világ közönségesen véve mindég kikölt a' hatalomnak despotai használása ellen, de Muszkaország több hasznát vette annak Nagy Péter Czártól fogva, mint a' mennyi rosszat szenvedett a' világ a' miatt.

A' Muszkák jól öltözködnek, 's jól táncolnak. Az asszonyok egy átaljában csinosok, de a' férfiak szépek.

Az asszonyok nem bocsáttatnak bé a' Kásán temploma szentek szentébe, a' görög anyaszentegyház érdemetlennek tartván arra őket.

Ha meggondolom hogy ez előtt 150 esztendővel Pétervárának fekvése mocsár és erdő volt, 's ha megtekintem mind azon féhyt, mely most abba körül veszen, elvesztem magamat azon' nagy ember geniussának bámulásába, a' ki egy lakhatatlan pusztán olyan császári lakhelyt emelt-fel, mely feje északnak, 's a' legfényesebbike az európai fejlődmi lakhelyeknek. A' követői hozzája méltóknak bébizonyították magokat, mert folytatták 's folytatták ma is őtet követni minden terveiben. Sőt kevés napokkal ez előtt azt mondotta a' Czár Codringtonnak, hogy a' kormány sokkal maradott el a' Péter pompás eszképeiben és intézeteiben, 's hogy jól lehet igyekezni a' mennyire lehet követni 's végre hajtani minden ő terveit, de még végheetlen van véghez vinni való hátra, hogy az ő nagy terv készítőjéhez méltóvá tegye magát. — Mindazonáltal én úgy gondolom, hogy azon oldalról igen is szorossan ragaszkodnak az ő projectumaiboz, mert nem kell elfelejteni, hogy az idők azólta sokat változtak, 's hogy ugyan azon szükségek ma nem léteznek többé: a' mi Péter alatt igen kívánatos volt talám, Miklós alatt lehet veszedelmes. Mire való p. o. most a' csekély vizü Néva partján építeni a' linia hajókat, 's azokat nagy munkával és költséggel hurczol-

ni Crónstadthba, midőn olyan jó kikötője van Reválba? Muszkaország ura most a' Balticumnak, 's miolta Findlándiát birja; nem félhet a' főváros a' megtámadástól, ezen egy sebesithető oldalan, sem kikötő helyeinek a' svetziai flotta által való bosszantásaitól. Hajó tárát Reválba kellene által tennie, fővárossát Moskauba, fenntartván magának az udvar, hogy az esztendőnek egy részét Pétervárába töltse.

Pétervára. A' muszka nemesség többnyire beszél ángolul, szereti az ángol módit, litteráturát, bámulja nemzeti characterét, de nem másolja. Muszkaország hátra van finantziai tekintetben, 's esmeretlen a' kereskedés valódi elveivel. A' katonai dolgokkal úgy látszik eléggé esmeretes, de a' polgári igazgatásban nagyon hátra van.

A' Taxák Muszkaországban főképpen fő pénz, égett bor, só, bévitel, kivitel. Jövedelme 300 millió forint, Ármádája egybe hasonlítólág igen kevésbe kerül, hadi ereje mintegy 800,000, minden fegyverüt oda érte.

A' Taurida palota a' Potemkiné volt, ebbe attá az utolsó vendégséget a' Nagy Katalinnak. Az ebédlő terembe ezüstből készült szökő kútból veres és champagniai bor szökött.

A' muszka fők és ministerek csupa katonák. Elfoglalják magokat katona formálásal kereskedők helyett, pedig ezek nélkül egy tartomány sem leszen sem hatalmas sem civilizált. Egy ilyen rendszertől mit lehet várni? 'S mindezek után a' közelebbi török há-

boruba mit tett a' katonai rendszer Muszkországra nézve? Rosszul vezéreltettek 's megverették Bolgárországba az első campaniába; a' második táborozásba, angol admirális Malcolmnak meglátására, elsárgulva tértek vissza Drinápolyba, midőn a' nyereség szemek előtt 's szinte markokba volt. Várnát három hónapig ostromlották, melyet három hét alatt meg kellett volna venni. Silistriánál megverették, 's soha sem mérészelték ostromlani, sem Giurgovát, sem Schumlát. Elvesztettek száz ezer embert, nyertek egy néhány gyémántot, egy néhány schált, egy kis renomét, 's sok kemény ütletet. A' persa és török táborozások 300 millió rubelbe 's 200,000 katonába kerültek a' birodalomnak! 's ez olyan tartományba, hol kevés a' jövedelem, 's még kevesebb a' népesség kiterjedéséhez mérve.

A' társaságokba a' muszka férjfiak nem szállanak az asszonyokhoz. A' két nemű ifjuság közötti ezen társasági hiányról sokszor tudakozódtam mind a' férfiaktól, mind az asszonyoktól. Emezek azt felelték: „mi nem előzhetjük-meg a' gavallérokat, ők pedig nem akarnak közeledni hozzánk, 's ha az úr mint idegen nem lenne itt, mi egy szót sem váltanánk a' férfi nemmel. Az ide való gavallérok miveletlenek, tudatlanok; az ő társalkodások semmibe sem áll, ha szinte megtörténik is hogy belé csalódnak. Idejeket a' különböző bürókba vagy strázsházákba töltik, — 's mit tudhatnak? mit mondhatnak

valamit olyat, a' mia' dámákat mülattassa?
 — A' férfiak ellenben ezzel mentik magokat:
 „az asszonyok nagy részre hajlással vannak
 az idegenek iránt, a' kikkel, a' mint mon-
 gyák, ők jó szerencsével nem compétálhatnak.
 Az asszonyok általános nemlegek, 's a' vi-
 lágon semmiről sem tudnak egyébről beszél-
 leni, mint a' franczia játéksziuról, 's az u-
 tolsó bálról.“ — De nekem úgy tetszik egy
 más indító ok is van ezen két nem közöt-
 ti távollétre, e' pedig az, hogy sok a' vas-
 tag e polette, vagy a' mint mi ángolok
 mongyuk, a' nagy paróka a' társaságokba,
 a' kik minthogy mindég formaruhába jár-
 nak, az ifjakat igen nagy félelembe tartják.

Muszkaországba csak a' katonai rangnak,
 vagy azzal megfelelő polgárnak vagyon meg-
 különböztetése a' társaságokba. Egy másod
 rangu tiszt, vagy kapitány ne mérészelyen
 előtolakodni a' társaságban; mert félhet hogy
 kemény pironksággal vissza útasittatik fel-
 sőbbjétől. Erre nevezetes példát láttam, mely
 egy ifju, jó születésü de alsóbb rangu tiszt-
 tel történt, a' ki egy szép damával bizodal-
 masabb esmerettségbe jöven, egy felsőbb ran-
 gu tisztől megintetett, hogy vigyázzon ma-
 gára, tartsa körébe magát, különben a' kö-
 vetkezések sajnosok lehetnek. Képzeld már
 az ember ezt a' katonai, csatamezei függést
 a' polgári társaság lelkébe; gyengéded ér-
 zelmeinknek 's a' legfelsőbb és édesebb ké-
 peknek magánosságába bévive!

A' Muszka Czár kitetsző fain kinézésü

ember, mintegy hat lábnyi magosságu. Te-
kintete kinyilt, elmés; magaviselete szabad,
egy kicsit szelesre hajlandó (brusque). Ha
egy csoport ember közt meglátnék egy o-
lyant, azt mondanám rolla: ez császárnak
született; 36 esztendő, 's mindazok, kiknek
személyéhez béjárások van, 's karakterét
jól ismerik, egy szájjal állitják, hogy ő a'
fejedelem és ember modelje. Az ő fain ábr-
ázat vonásain a' kegyelmesség, nagylelkü-
ség, és értelmesség vagynak kinyomva.

A' körülöttem sok mejjeken rogyogó
disz jelek sokasága, következő elmélkedésre
szolgáltatót nekem alkalmatosságot: O sze-
rencsés nemzet! melyben minden harmadik
ember vagy héros, vagy statusembere, vagy
tudós! teljességgel nem csuda ha győzedel-
mes fegyvereid, 's még győzedelmesebb di-
plomátiád meghódolták számodra a' földnek
két harmadát. Más nemzetek nem olyan ál-
dottak. Századokon keresztül harczoltak vér-
rel és tentával, 's még is minden győzedel-
meikből, tractatussaikból, congressussaikból,
mit mutathatnak egyebet egy két nagy ke-
resztnél, 's egy néhány fa lábna? Te bol-
dog nemzet! középszerű alattvalóidnak is mej-
jeit érdem keresztel, 's a' vitézi rend téj-
uti sokaságu csillagaival diszesitted, 's épen
tartod-meg katonáidnak tagjait! (Egész Pé-
tervárába három fa lábna van).

Pál Császár utolsó napjaiban, mikor a'
mostani Sz. Mihály nevü palotából bément
a' várba, egy hérold által mindenkor meg-

izente a' pétervári commandirozó generalis-
nak, hogy a' határon keresztül ment. Ilyen
alkalmatossággal a' kastélyt körül vevő sán-
czokra felvonó hidak huzattak, 's a' Czár a'
kerítésbe dob és trombita szónál ment-bé,
mint valamely győzedelmes az ellenséges fél
statuszába. A' commandirozónak ilyenkor kö-
telessége volt az egész tiszti kar színe előtt
fogadni el őtet, 's féltérdre bocsátkozva a-
jánlani a' várnak 's névai erősségnek kulcsait.

A' borodinoi ütközet alkalmával 26 óra
alatt 16,000 megsebesedett ment keresztül az
orvosi stab kezén, kik közzül 567-en kar és
lábvágás vitetett véghez. Sándor Czár kedves
seb-orvossa Sir James Wiley, kivel 210,000
werstet utazott (720 = 1 mf.) felszámította,
hogy egy csatamezei ütközetbe rendszerént
csak egy hatodrésze a' megsebesetteknek, ki-
ket gondosabb gyógyítás végett hátra kell
küldeni. —

Várna megvételekor egy magazint talál-
tak a' muszkák, mely tele volt levágott musz-
ka fővel, füllel, orral, mint Konstantzina-
polyba küldendő ajándékkal. Minden musz-
ka főért 2 arany volt Jussuf Basától ígérve.
Brailovnál a' törökök kötélre akasztott hor-
gokat bocsátottak le a' sánczba 's úgy hor-
gászták-fel a' muszkákat. A' muszkák úgy
bántak a' megsebesedett törökökkel mint tu-
lajdon katonákkal, sokat vissza küldöttek
Várnába gyógyítás végett. Ez arra bírta Jus-
suf basát, hogy a' főre tett 2 arany helyett
8 aranyat ígért minden fogoly muszkáért —

ez által a' kegyetlenség kisebbedett. A' muszkák biztak ellenségek ostobaságába és érzetlenségébe. A' törökök az Allahba, a' tartomány nehézségeibe, az őszi hévségbe és betegségekbe; ők jól calculáltak de a' csata mezőn rosszul harczoltak.

A' kozák és török halálos ellensége egymásnak: gyakran, midőn egyenként öszvetalálkoztak, a' Homerus herossai között való viadal juthatott eszébe az embernek. A' kozák középszerűen van felfegyverkezve: van egy pistolya, kardja, és lántsája. A' török delhinek (lovas katona) van lántsája, kardja, két és néha négy pistolya, 's egy buzogánnya. Ezen antagonisták, mikor egyben találkoznak, fél mindenik elkezdeni az attakot — elé 's hátra lovagolnak, egy mást mérik szemmel tetétől talpig; 's lesik az alkalmas szempillantást a' megtámadásra. A' kozák mint rendszerént a' kevesebbé phlegmaticus először pisztolyát szokta elsütöni, ha talál, minden jól van; de ha hibázik, a' török Allah! Allah! kiáltással mind a' két pistolyát egyszerre reá sűti, 's ha a' kozák elhull, egy percz alatt a' feje a' délhi lova oldalán függ. Ha a' lövés mind a' két részről hibázott, az elébbi parádé kezdődik el ismét; míg végre a' lántsa vagy kard igazítja-el a' dolgot. A' kozák elevenebb de nincs olyan jól fegyverkezve mint a' török, és sem lova sem fegyvere nincs ugy hatalmába mint a' dellinek. A' török igen fél a' tüzelő fegyvertől 's nem könnyen megyen közel az olyan ellenség-

hez, a' ki tüzelő fegyverét rezervába tartja, az ő kedves fegyvere a' kard, melyet igen alkalmasan is tud forgatni. Négy muszka gyalog katona egy sikságon néhány werstnyire vonult vissza egy csapat delhi előtt, hátat vetvén egy másnak 's mangalétjokat elé tartván valahányszor a' lovasok körül vették: mind a' négyen megsebesedtek de meg is szabadultak, rész szerént az ő fegyverektől való féltékből a' törököknek, rész szerént ellenségek nagy lelkűségéből, a' kik éppen nem érzéketlenek a' gyengébb ellenségnek vitéz magaviselete iránt.

Minden következő esztendő Pétervárat a' víz elborítási veszedelemmel inkább inkább fenyegeti, mert a' Néva folyója fenéke, a' Ládoga tavából lemosott növevényi, 's más alakokkal telik; a' folyó torkánál lévő zátány esztendőnként terjed, feltorlódván a' Balticumról fuvó nyugoti szél által: e' szerént a' folyó nevekedvén a' Ládoga is tengervize által, kénytelen partjain kiütni 's Pétervára úttzáit elönteni. Ha a' Néva jege egy kemény szél által mozgásba hozatik, mikor a' víz a' partjain kiüt: a' házak, paloták, hidak, fundamentumokból úgy kivágnak mint valami roppant beretva által (Lásd az 1824ki áradásról való tudósítást). Hogy Pétervára nem felettébb messze van attól, hogy víz által elborittasék, bizonyítja az, hogy minden új áradás nagyobb az az előttinél.

(folytatása következik).